

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2025-856

29.8.2025

KLP Skadeforsikring AS

Næringsliv

Anleggsbidrag – inntakskabel eid av nettselskap – omfattet av forsikringen?

Sikredes kontorbygg ble totalskadet i en brann. Skaden ble dekket under næringsbyggforsikringen etter avholdt skjønn. I etterkant av skjønnet ble sikrede ilagt anleggsbidrag fra nettselskapet for tilknytting av inntakskabel for strøm. Sikrede søkte kostnadene dekket under forsikringen. Foretaket avslo erstatning under henvisning til at inntakskabelen tilhørte nettselskapet og derfor ikke var omfattet av forsikringen. Foretaket mente dessuten at sikrede ikke var ansvarlig for anleggsbidraget. Sikrede var uenig og viste til at bygningens inntakskabel var en komponent som var omfattet av forsikringen, uavhengig av hvem som eide den. Sikrede var ansvarlig for kostnadene til reetablering og hadde dermed en økonomisk interesse i kabelen. Ny tilknytning til strømnettet var i alle tilfeller nødvendig for å stille bygningen tilbake til vesentlig samme stand som før brannen. Sikrede mente derfor at avslaget var urettmessig. Nemndas flertall kom til at anleggsbidraget ikke var dekket av sikredes forsikring, og viste blant annet til at det ikke var tilstrekkelig at sikrede hadde en økonomisk interesse i kabelen så lenge han ikke hadde eierinteresser i den.

ANTATT ØKONOMISK OMFANG: kr 149 518

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om erstatning for anleggsbidrag til inntakskabel etter brann i næringsbygg.

Sikredes forsikring omfatter:

3.1 Bygninger eiet av forsikringstaker

Bygning som er angitt i forsikringsbeviset er begrenset av bygningens yttertak, yttervegger, bunnsåle, grunnmur og bygningsfundamenter.

(...)

Bygningsforsikringen omfatter i tillegg:

- Utvendige ledninger med tilknyttet utstyr som fører elektrisitet (...) til eller fra bygning, frem til tilknytningspunkt til offentlig ledning (...).

Erstatningsberegningen er bl.a. i regulert i vilkårenes pkt. 8.1 a):

(...)

- Skaden settes til kostnaden ved reparasjon eller gjenoppføring til den samme, eller i det vesentlig samme stand som før skaden inntraff.

Sikrede hadde forsikret bl.a. et kontorbygg i foretaket. Kontorbygget ble totalskadet i en brann 18.11.22. Skaden ble erstattet av foretaket ved avholdt skjønn og to tilleggsskjønn.

Sikrede ble ilagt anleggsbidrag for å reetablere inntakskabel for strøm som ble skadet i brannen. Selve inntakskabelen var eid av nettselskapet L. Sikrede ble fakturert henholdsvis kr 36 493

eks. mva. av nettleverandøren, og kr 83 525 eks. mva. av R for kostnader til å etablere grøft for inntakskabelen, igjenfylling og mindre asfalteringsarbeider. Sikrede søkte erstatning for disse kostnadene under forsikringen, i tillegg til kr 12 000 i erstatning for sikredes eget arbeid.

Foretaket avslo disse kostnadene under henvisning til at inntakskabelen var eid av nettselskapet, og dermed ikke omfattet av forsikringen.

Sikrede krever kr 149 518 i erstatning under forsikringen, med tillegg av forsinkelsesrenter.

Dette kravet inkluderer kostnader til nettleverandøren og etableringskostnader. I tillegg kommer sikredes eget arbeid i forbindelse med reetableringen av kabelen, herunder prosjektering, intern og eksternt koordinering og forskjellig planarbeid. Videre inkluderer kravet sikredes kostnader til advokat som følge av det urettmessige avslaget.

Det er på det rene at inntakskabelen ble skadet som følge av en dekningsmessig skade, og at inntakskabel er en komponent som er omfattet av vilkårene. Ifølge vilkårene gjelder forsikringen «for» den som er nevnt i forsikringsbeviset, hvilket er sikrede. Kostnadene til å reetablere inntakskabelen oppstår utvilsomt for sikrede som eier av eiendommen. Vilårene krever ikke at sikrede skal være formelt eier av inntakskablene for at sikrede skal ha krav på erstatning.

Vilkårene er i alle tilfeller uklart formulert, og foretakets forståelse kan derfor ikke legges til grunn. Dersom intensjonen var at slike kostnader ikke skulle være dekket av forsikringen, kunne foretaket med enkelhet har formulert dette klart i vilkårene.

Nettselskapet har hjemmel for å kreve anleggsbidrag når kunden «blir tilknyttet nettet», jf. forskrift for omsetningskonsesjonærer av 11.3.90 nr. 302 § 16-1 alternativ a). Sikrede må dermed dekke anleggsbidraget for at bygningen på nytt skal tilknyttes strømmettet, slik bygningen var før brannen.

Forsikringsforetaket avviser ansvar og anfører at forsikringen gjelder for sikrede, innehaver av tinglyst eiendomsrett, panterett og annen tinglyst sikkerhetsrett. Inntakskabelen tilhører nettselskapet, og er dermed ikke omfattet av forsikringen.

Forsikringen omfatter bygning «eiet av forsikringstaker», jf. pkt. 3.1. I forlengelsen av dette fremgår det av vilkårenes pkt. 3.1 4. ledd at «utvendige ledninger med tilknyttet utstyr som fører elektrisitet ...» er omfattet av dekningen «frem til tilknytningspunkt til offentlig ledning». Dette er naturlig ettersom det er andre som eier, og har så vel skaderisiko som vedlikeholdsansvar for slik infrastruktur. I dette tilfellet oppsto skaden utenfor tilknytningspunktet og faller derfor utenfor dekningen i henhold til vilkårene. Det er ikke holdepunkter i vilkårene for at ansvar overfor tredjemann for skade på tredjemanns eiendom er omfattet av dekningen uansett rettslig grunnlag for kravet.

Det foreligger uansett ikke rettslig grunnlag for å ilegge sikrede anleggsbidrag i dette tilfellet. Vilårene for anleggsbidrag i forskriftens § 16-1 er ikke oppfylt, og det vises til praksis fra Energiklagenemnda.

Foretaket er derfor heller ikke ansvarlig for sikredes egeninnsats, eller advokatkostnader.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om foretaket er ansvarlig for anleggsbidrag til strømkabel etter brann.

Finansklagenemnda Skades flertall, Trine-Lise Wilhelmsen, Trine Vøien og Merete Anita Utgård, bemerker:

Flertallet mener foretaket må få medhold:

Det er ikke omstridt at sikredes forsikring dekker skader som følge av brann, eller at inntakskabelen ble skadet i brann.

Sikredes forsikring omfatter ifølge vilkårenes pkt. 3:

3.1 Bygninger eiet av forsikringstaker

Bygning som er angitt i forsikringsbeviset er begrenset av bygningens yttertak, yttervegger, bunnsåle, grunnmur og bygningsfundamenter.

(...)

Bygningsforsikringen omfatter i tillegg:

Utvendige ledninger med tilknyttet utstyr som fører elektrisitet (...) til eller fra bygning, frem til tilknytningspunkt til offentlig ledning (...).

En inntakskabel som leder strøm til bygningen fra tilknytningspunktet til offentlig ledning, er i utgangspunktet omfattet av forsikringen.

Sikredes forsikring gjelder imidlertid ifølge vilkårenes pkt. 1 «for den som er nevnt i forsikringsbeviset», dvs. sikrede. I tillegg gjelder forsikringen for «innehaver av tinglyst eiendomsrett, panterett og annen tinglyst sikkerhetsrett». Flertallet forstår saken slik at kabelen er nettselskapets eiendom, men at eiendomsretten ikke er tinglyst. I så fall er nettselskapets eierinteresse i kabelen ikke omfattet av ordlyden i vilkårene. Dersom eiendomsretten var tinglyst, ville nettselskapet vært medforsikret for sin eierinteresse. Nettselskapet ville i så fall få dekning for reparasjon av kabelen.

I utgangspunktet er det spørsmål om man ikke kunne tolke ordlyden i vilkåret slik at eiendomsretten var tilstrekkelig til å gi nettselskapet status som medforsikret. Det følger av NOU 1987:24 s. 153 at hensikten med å kreve tinglysning av eiendomsretten er at retten «gjennom tinglysning eller annen registrering er kommet til uttrykk på klar og utvetydig måte overfor selskapet». Dette er ikke tvilsomt når det gjelder elektriske kabler.

En slik tolkning ville likevel ikke løst saken fordi nettselskapet ikke har rett til dekning som medforsikret med mindre selskapet også har en økonomisk interesse i kabelen, se Bull/Wilhelmsen, Forsikringsrett 2024, s. 543 flg. Erstatning under en forsikringsavtale forutsetter derfor både at man har status som «sikrede» under avtalen, og at man har en økonomisk interesse i den ødelagte gjenstand.

Det følger av forskrift for omsetningskonsesjonærer av 11.3.90 nr. 302 § 16-1 a at nettselskapet kan kreve anleggsbidrag fra kunden for å få dekket hele eller deler av kostnadsgrunnlaget for investeringene som blir utløst når kunden «blir tilknyttet nettet». Et anleggsbidrag er et engangsbeløp som nettselskapet skal kreve inn fra en kunde/utbygger for å dekke kostnaden ved å tilknytte kunden, enten det er ny tilknytning, økt effektbehov eller ønsker om bedre kvalitet som genererer behov for investeringer i nettet. Den økonomiske risikoen for skade på inntakskabelen er derfor flyttet fra nettselskapet til sikrede, samtidig som eiendomsretten ligger hos nettselskapet. Nettselskapets organisering med å beholde eiendomsretten kombinert med krav om anleggsbidrag medfører derfor at kostnadene verken er dekket av nettselskapets forsikring fordi nettselskapet ikke har økonomisk interesse i anleggsbidraget eller av sikredes forsikring, fordi sikrede ikke er eier av kabelen. For å være dekket under sikredes forsikring må derfor anleggsbidraget forsikres særskilt.

Flertallet peker på at løsningen setter sikrede i en vanskelig økonomisk posisjon. Problemet kunne vært unngått ved at nettselskapet tinglyste eiendomsretten og brukte medforsikringserstatningen til å finansiere ny kabel, eller at sikrede ble gjort oppmerksom på forsikringsbehovet knyttet til

anleggsbidraget.

Slik forsikringsavtalen er utformet, mener flertallet imidlertid at anleggsbidraget ikke er dekket. Sikrede er ikke eier av kabelen, men har ansvar for anleggsbidraget. Det er derfor klart at konstruksjonen med anleggsbidrag gir sikrede en økonomisk interesse i kabelen, men dette er ikke tilstrekkelig til at bidraget er forsikret under brannforsikringen. En brannforsikring er en tingskadeforsikring som dekker skade på ting som tilhører sikrede eller en som er medforsikret under forsikringen. En tingsskadeforsikring dekker sikrede/medforsikredes eierinteresse i gjenstandene. På sikredes hånd dreier det seg imidlertid ikke om skade på eierinteressen, men en kostnad knyttet til andres gjenstander. Dette er en annen type interesse enn tingsskade, se fal. § 2-1 første ledd om sondringen mellom tingskade og forsikring mot kostnader og Wilhelmsen Karnov Lovkommentar til fal note 3 til § 2-1. En brannforsikring, som i utgangspunktet er en tingsskadeforsikring, dekker også i tillegg en del kostnader, men disse er spesifikt ramset opp i pkt. 3.2 som tillegg til erstatningsmessig skade. Denne listen inkluderer ikke anleggsbidrag.

Mindretallet synes å legge avgjørende vekt på at sikrede har en økonomisk interesse i kabelen. En økonomisk interesse i en gjenstand er en forutsetning for forsikring, men er ikke tilstrekkelig til å gi dekning under en forsikringsavtale. Den som krever erstatning under avtalen må også ha status som sikrede, og status som sikrede under en bygningsforsikring forutsetter i denne sammenheng eiendomsrett til kabelen.

Nemndas mindretall, Johannes Straume og Heike Kristine Bentsen, bemerker:

Mindretallet er enig med sekretariatet i at kostnaden som ble utløst ved at bygningens inntakskabel måtte erstattes, er dekningsmessig under bygningsforsikringen. Det vises til sekretariatets innstilling nedenfor:

Foretaket har imidlertid anført at anleggsbidraget sikrede er påført ikke kan kreves dekket, da inntakskabelen tilhører nettselskapet. Foretaket har vist til at forsikringen ifølge vilkårenes pkt. 1 gjelder 'for den som er nevnt i forsikringsbeviset', dvs. sikrede. I tillegg gjelder forsikringen for innehaver av tinglyst eiendomsrett, panterett og annen tinglyst sikkerhetsrett. Det er på det rene at nettselskapet ikke omfattes av denne personkretsen.

Dersom sikrede ikke har en økonomisk interesse i forsikringsgjenstanden, vil sikrede normalt ikke lide et økonomisk tap dersom gjenstanden påføres skade. Sekretariatet er derfor enig i at en forutsetning for at sikrede skal ha krav på erstatning, er at sikrede har en økonomisk interesse i forsikringsgjenstanden, jf. eksempelvis FinKN 2022-743:

Nemnda peker på at hvis bilen ble betalt av B, har forsikringstaker ingen økonomisk interesse i den og heller ikke noe krav på selskapet.

Foretaket har ikke bestridt at sikrede er ansvarlig for anleggsbidraget, og at dette er hjemlet i forskrift.

Situasjonen er derfor slik at det er sikrede som er økonomisk ansvarlig for kostnadene til utbedringen, og ikke eieren av kabelen. Etter sekretariatets syn har sikrede dermed en økonomisk interesse i kabelen som vil være gjenstand for forsikringen.

Erstatningsberegningen er bl.a. i regulert i vilkårenes pkt. 8.1 a):

(...) Skaden settes til kostnaden ved reparasjon eller gjenoppføring til den samme, eller i det vesentlig samme stand som før skaden inntraff.

Bygningen hadde før brannen innlagt strøm med en fungerende inntakskabel. Bygningen kan derfor ikke anses som tilbakeført til vesentlig samme stand uten en slik inntakskabel. Kostnadene til tilbakeføring ilegges som allerede nevnt sikrede, med hjemmel i forskrift. Etter sekretariatets oppfatning er det derfor uten betydning at selve kabelen eies av nettselskapet, og sikrede har krav på å få dekket anleggsbidraget som en del av utbedringskostnadene.

Mindretallet er således uenig i flertallets vurdering av at kostnaden utløses som følge av et ansvar ovenfor nettselskapet. Nettselskapet krever ikke erstattet den brannskadde kabelen, de krever betaling/ anleggsbidrag for selve strømtilknytningen.

Det er vanlig at nettselskapet er formell eier av inntakskabelen og stikkledninger.

Bygningsforsikringen omfatter etter ordlyden «Utvendige ledninger med tilknyttet utstyr som fører elektrisitet (...) til eller fra bygning, frem til tilknytningspunkt til offentlig ledning (...)».

Dersom formelt eierskap skal være avgjørende, så må dette fremkomme som en særskilt begrensning i vilkårene, all den tid forsikringstaker sjeldent selv vil være eier av disse utvendige ledningene.

Avgjørelsen er avgitt under dissens.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (bransjerepresentant), Merete Anita Utgård (bransjerepresentant), Johannes Straume (næringsrepresentant) og Heike Kristine Bentsen (næringsrepresentant).